

Roger Hiorns: Pohřbení letadla / The retrospective view of the pathway (pathways), 2017 ongoing

*Off-site projekt u příležitosti 100. výstavy
Galerie Rudolfinum od jejího založení v roce 1994*

Kdy: neděle 1. října, konference od 11 hodin, pohřbení letadla od 14 hodin

Kde: ELI Beamlines, Fyzikální ústav AV ČR, Za Radnicí 835, Dolní Břežany, Praha-Západ

Aktuální projekt britského umělce Rogera Hiornse, který v Galerii Rudolfinum vystavoval v roce 2015, spočívá v aktu pohřbení vojenského letounu MiG-21. Hiorns v tomto projektu odkazuje k tradici land artu, ale také k fenoménu revize tradičních rituálů v globalizované společnosti. Přísloušná odvážná touha člověka létat zplodila výkonné stroje, aparáty určené k manifestaci a upevňování moci, podtržení triumfu osvícenství, techniky, pokroku. A tyto aparáty jsou konfrontovány s neméně přísloušnými posledními věcmi člověka. Akt tichého loučení. Němý triumf v dystopické krajině. Lapidární sochařský happening se sociálně-kritickým podtextem. Idea více pohřbených letounů rozdílných typů na různých místech planety v různých kontextech.

Roger Hiorns

Studoval umění na Goldsmiths, University of London, v roce 2009 byl finalistou britské Turner Prize. Účastnil se Bienále v Benátkách v roce 2013, vystavoval v institucích, jako jsou Tate Modern v Londýně, MoMA Contemporary Art Center v Long Island City, NY, Armand Hammer Museum of Art na UCLA v Los Angeles a Walker Art Center v Minneapolis. Roger Hiorns vystavoval samostatně v IKON Gallery v Birminghamu (2016), Kunsthaus CentrePasquArt, Biel a Galerii Rudolfinum v Praze (2015), Kunsthalle Wien a The Hepworth ve Wakefieldu ve Velké Británii (2014), De Hallen v Haarlemu v Nizozemí (2012-2013) a MIMA v Middlesbrough ve Velké Británii (2012). Mezi hlavní témata jeho práce patří otázka mrhání lidským potenciálem a energií, manipulace jednotlivce autoritami, klíčovou metodou je pak hledání nových forem uměleckého projevu.

Letoun

Mikojan-Gurevič MiG-21 (v kódu NATO "Fishbed") je sovětská nadzvuková víceúčelová stíhačka používaná od začátku 60. let 20. století dodnes. Byla používána letectvy více než 50 zemí a v několika z nich je stále ve službě. MiG-21 bylo vyrobeno přes 10 000 kusů, což z něj činí nejvíce a nejdéle vyráběný nadzvukový letoun, legendu stíhacího letectví východního bloku za studené války. Konstrukteři poprvé v historii pro sériově vyráběný letoun aplikovali trojúhelníkové delta křídlo, které je výhodné při prudkém stoupání. Letouny MiG-21 se účastnily mnoha ozbrojených konfliktů, mimo jiné v arabsko-izraelských válkách či válce ve Vietnamu. V letech 1961–2005 byly i ve výzbroji Československé lidové armády a poté Armády České republiky. Licenčně se vyráběly v průběhu let 1963-1972 také ve firmě Aero Vodochody. MiG-21 MF č. 4313 byl vyroben v roce 1971 a vyřazen ze služby v roce 1996.

Lokalita

Obec Dolní Břežany má bohatou historii a zajímavou současnost. Od nedalekého keltského oppida z 6. století př. n. l., přes renesanční zámek, až po architektonicky unikátní nově zřízený hřbitov, který má sloužit dynamicky se rozrůstající populaci obce. Výzkumné centrum ELI Beamlines, provozované Fyzikálním ústavem Akademie věd České republiky, zde staví nejintenzivnější laserový systém na světě. Díky ultravysokým výkonům 10 PW (petawatt) a soustředěným intenzitám až 10^{24} W/cm² nabídne svým uživatelům jedinečný zdroj záření a paprsků částic. Tyto tzv. beamlines umožní průkopnický výzkum nejen v oblasti fyziky a vědy o materiálech, ale také v biomedicině a laboratorní astrofyzice a mnoha dalších vědách. Projekt Extreme Light Infrastructure (ELI) je součástí evropského plánu na vybudování nové generace velkých výzkumných zařízení vybraných Evropským strategickým fórem pro infrastruktury výzkumu (ESFRI). Letoun MiG-21 MF č. 4313 bude pohřben na pozemku ELI Beamlines, v parkové části přístupné veřejnosti.

Životní prostředí

Odborníci z Leteckého muzea Koněšín zajistí přípravné, dekontaminační a konzervační práce na letounu tak, aby objekt neobsahoval žádné látky a materiály, které by při kontaktu se zemínou nebo spodními vodami mohly ohrozit životní prostředí.

PROGRAM:

11:00 Contextual Talks – Vize a fakta – konferenční sál, budova ELI Beamlines

11:00 ELI Beamlines, Roman Hvězda, manažer projektu ELI

11:20 MIG 21 MF, Zdeněk Svobodník, letecký sběratel, Letecké muzeum Koněšín

11:40 Tři projekty, Roger Hiorns, umělec, Londýn

(vždy simultánní tlumočení čeština-angličtina)

12:15 prohlídka laserových hal ELI Beamlines z návštěvnické galerie

13:00 občerstvení pro účastníky přednášek a prohlídky

Účast na přednáškách a prohlídce centra doporučujeme rezervovat předem na galerie@rudolfinum.org.

14:00 Pohřbení letadla, park před budovou ELI Beamlines

Dopravní spojení:

Bus 331 nebo 333 z Kačerova, do zastávky Dolní Břežany, obecní úřad

Kurátor: David Korecký

Pořadatel projektu: Galerie Rudolfinum

Partneři akce:

ELI Beamlines, Fyzikální ústav AV ČR; Letecké muzeum Koněšín; Galerie Corvi-Mora, Londýn